מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מקורות חג הסיגד ואת משמעותו לקהילת ביתא ישראל
- לנתח קשר בין טקסט מקראי (נחמיה) לבין מנהגי החג וחוק המדינה
- לסדר ולהבין את רצף האירועים ההיסטוריים של העלייה מאתיופיה
- לתרגל כתיבה רפלקטיבית וטיעון מנומק סביב זהות, שייכות ומסורת

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • מהו חג הסיגד: מושגי יסוד – שאלות פתיחה

1. ב – השתחוות וסגידה
2. ב – אורית

חלק ב' – פרק 1 • מהו חג הסיגד: מושגי יסוד – תרגול והבנה

1. חמישים (50)
2. הר

חלק ג' – פרק 1 • מהו חג הסיגד: מושגי יסוד – התאמה ושאלות אמת/שקר

1. 1 – ב (השתחוות וסגידה בשפת געז)
2. 2 – ג (ספר התורה של קהילת ביתא ישראל)
3. 3 – ד (מנהיג דתי ורוחני של הקהילה)
4. 4 – א (הטיילת בירושלים שבה נערכת היום התפילה המרכזית)

חלק ד' – פרק 1 • מהו חג הסיגד: מושגי יסוד – נכון או לא נכון

1. נכון – כך נכתב באתר: הסיגד הוא חג של קהילת ביתא ישראל.
2. לא נכון – באתר נכתב שעלו להר גבוה, ולא נמוך.

חלק ה' – פרק 2 • תחנת מקורות: נחמיה וחוק הסיגד – הבנה והיכרות עם הטקסט

1. ב – לעזרא הסופר
2. א – מהבוקר עד חצות היום
3. ב – צמו ולבשו שקים

חלק ו' – פרק 2 • תחנת מקורות: נחמיה וחוק הסיגד – קישור בין המקורות

1. אמנה
2. קוראת

חלק ז' – פרק 2 • תחנת מקורות: נחמיה וחוק הסיגד – התאמת מושגים

1. 1 – ד (המקום בירושלים שבו התאסף העם לשמוע את התורה)
2. 2 – ג (הסכם כתוב לחידוש הברית עם ה')
3. 3 – א (כינוי לנחמיה, המנהיג שדיבר אל העם)
4. 4 – ב (המקום בירושלים שבו מתקיימת היום התפילה המרכזית בסיגד)

חלק ח' – פרק 2 • תחנת מקורות: נחמיה וחוק הסיגד – חשיבה והשוואה

1. תשובה טובה תסביר שהצום מבטא תפילה והתוודות, והשמחה מבטאת חידוש הברית והתקווה - כמו בנחמיה

חלק ט' – פרק 3 • ציר זמן ומסע: מאתיופיה לישראל – זיכרון מהציר

1. א – 1862
2. ב – מבצע שבא

חלק י' – פרק 3 • ציר זמן ומסע: מאתיופיה לישראל – בודקים את הציר

1. נכון – כך מצוין בציר הזמן באתר
2. לא נכון – לפי האתר המבצע ארך 36 שעות בלבד

חלק י"א – פרק 3 • ציר זמן ומסע: מאתיופיה לישראל – משלימים פרטים

1. 2008
2. סודן

חלק י"ב – פרק 3 • ציר זמן ומסע: מאתיופיה לישראל – מתאימים תקופות

1. ג – 1 (הכרה בזכות לעלות לפי חוק השבות)
2. ד – 2 (מבצע משה)
3. ב – 3 (מבצע שלמה)
4. א – 4 (חקיקת חוק חג הסיגד)

חלק י"ג – פרק 4 • זהות ושייכות: כתיבה רפלקטיבית – הבנה והיכרות עם הדף

1. א – לשוב לירושלים
2. א – זיכרון, אמונה ושייכות

חלק י"ד – פרק 4 • זהות ושייכות: כתיבה רפלקטיבית – מבנה הפסקה

1. ד – 1 (הסבר קצר מה השייכות אומרת בשבילי)
2. ג – 2 (תיאור רגע אחד שממחיש שייכות)
3. ב – 3 (חיבור בין החוויה האישית לבין מה שלמדנו)
4. א – 4 (סיכום קצר שחוזר לרעיון המרכזי)

חלק ט"ו – פרק 4 • זהות ושייכות: כתיבה רפלקטיבית – כתיבה אישית

1. פסקה מסודרת הכוללת את ארבעת החלקים, עם דוגמה אישית וחיבור ברור לחג הסיגד

חלק ט"ז – פרק 5 • קלפי דיון: מסורת קהילתית וחג ממלכתי – היכרות עם מבנה הדיון

1. לא נכון – עובדים בקבוצות של 4, כל אחד מקבל תפקיד
2. נכון – כך מוגדר בקלפי הדיון
3. נכון – כך נקבע בכללי המשחק

חלק י"ז – פרק 5 • קלפי דיון: מסורת קהילתית וחג ממלכתי – תפקידים ופותחי משפט

1. ג – 1 (תומכים בטענה ומביאים נימוקים)
2. ד – 2 (מתנגדים לטענה ומביאים נימוקים אחרים)
3. א – 3 (שואלים שאלות כדי להבהיר את הטענות)
4. ב – 4 (מסכמים את עיקרי הדיון בסוף)

חלק י"ח – פרק 5 • קלפי דיון: מסורת קהילתית וחג ממלכתי – תרגול פותחי משפט

1. אבל
2. לכן

חלק י"ט – פרק 5 • קלפי דיון: מסורת קהילתית וחג ממלכתי – כתיבת טיעון קצר

1. לדוגמה: לדעתי עדיף ללמוד משיחה עם אדם, כי אפשר לשאול אותו שאלות ולשמוע סיפור אישי

חלק כ' – חזרה מסכמת – שאלות מסכמות

1. ב – 50 יום
2. ב – השתחוות וסגידה
3. ב – ספר התורה של הקהילה בשפת געז
4. ב – בטיילת ארמון הנציב בירושלים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התשובה כוללת לפחות שני שלבים מסדר היום: טבילה/בגדים לבנים, עלייה להר, קריאה באורית, צום ותפילה, ירידה וסעודה חגיגית
- התשובה מזכירה לפחות אחד מהיסודות המשותפים: התכנסות העם, קריאה בתורה, צום, התוודות או חידוש ברית
- שני אירועים אמיתיים מציר הזמן (למשל המסע לסודן ומבצע משה) מופיעים בסדר הכרונולוגי הנכון

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לשלושה-ארבעה שיעורים: פרקים 1-2 יחד, פרק 3 כעבודת חקר קצרה, פרקים 4-5 כשיעור דיון וכתיבה
- לתלמידים שמתקשים אפשר לצפות קודם בסרטון הקצר מהמסלול היסודי כדי לבסס מושגי יסוד לפני המעבר לטקסטים של נחמיה
- בפעילות קלפי הדיון כדאי לחלק תפקידים מראש ולהזכיר את פותחי המשפט הנתונים באתר כדי לעזור לתלמידים מתקשים בניסוח
- לפני הצפייה בסרטון על הדרך דרך סודן יש להזכיר לכיתה שמדובר בתוכן רגיש, ולאפשר שיחה פתוחה לאחר הצפייה

חוברת תרגול – חג הסיגד

חג הסיגד · אתר לכיתה – יסודי וחט״ב

חט״ב · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מהו חג הסיגד: מושגי יסוד
2. פרק 2 – תחנת מקורות: נחמיה וחוק הסיגד
3. פרק 3 – ציר זמן ומסע: מאתיופיה לישראל
4. פרק 4 – זהות ושייכות: כתיבה רפלקטיבית
5. פרק 5 – קלפי דיון: מסורת קהילתית וחג ממלכתי

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – חג הסיגד

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזו תעברו פרק אחר פרק על חג הסיגד - מהמושגים הבסיסיים, דרך המקורות וההיסטוריה, ועד לכתיבה אישית ודיון. אפשר לעבוד לבד או בזוגות, ולחזור לסרטונים ולדפים באתר כדי לבדוק תשובות. בכל פרק יש גם שאלה שמזמינה אתכם לחשוב ולא רק לזכור.

בנק מילים: הר | סודן | לכן | אבל | חמישים (50) | קוראת | 2008 | אמנה

1 חלק א' – פרק 1 • מהו חג הסיגד: מושגי יסוד – שאלות פתיחה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה פירושה של המילה "סיגד" בשפת געז?

א) שמחה וריקוד ב) השתחוות וסגידה ג) קציר ואסיף

2. ספר התורה של קהילת ביתא ישראל, הכתוב בשפת געז, נקרא:

א) תלמוד ב) אורית ג) משנה

2 חלק ב' – פרק 1 • מהו חג הסיגד: מושגי יסוד – תרגול והבנה

השלימו את המילה החסרה.

1. חג הסיגד חל _____ יום אחרי יום הכיפורים

2. בעבר עלו בני הקהילה ל _____ גבוה כדי לצום, להתפלל ולשמוע את הקסים קוראים באורית

3 חלק ג' – פרק 1 • מהו חג הסיגד: מושגי יסוד – התאמה ושאלות אמת/שקר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. סיגד	___	**א.** הטיילת בירושלים שבה נערכת היום התפילה המרכזית
2. אורית	___	**ב.** השתחוות וסגידה בשפת געז
3. קס	___	**ג.** ספר התורה של קהילת ביתא ישראל
4. ארמון הנציב	___	**ד.** מנהיג דתי ורוחני של הקהילה

4 חלק ד' – פרק 1 • מהו חג הסיגד: מושגי יסוד – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הסיגד הוא חג של קהילת ביתא ישראל, יהודי אתיופיה	☐	☐
2	בחג הסיגד נהגו לעלות להר נמוך וקרוב לכפר	☐	☐

5 חלק ה' – פרק 2 • תחנת מקורות: נחמיה וחוק הסיגד – הבנה והיכרות עם הטקסט

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למי פנה העם וביקש להביא את ספר התורה?

(א) למלך (ב) לעזרא הסופר (ג) לנחמיה

2. באיזה חלק מהיום קראו בתורה ליד שער המים?

(א) מהבוקר עד חצות היום (ב) בלילה (ג) אחרי הצום

3. מה עשה העם ביום עשרים וארבעה לחודש, לפי נחמיה ט?

(א) חגגו בשמחה גדולה (ב) צמו ולבשו שקים (ג) יצאו למלחמה

6 חלק ו' – פרק 2 • תחנת מקורות: נחמיה וחוק הסיגד – קישור בין

המקורות

השלימו את המילה החסרה.

1. העם והשרים כרתו _____ - הסכם כתוב וחתום לחידוש הברית עם ה'

2. בחג הסיגד, בדומה לימי נחמיה, הקהילה מתכנסת, _____ מהאורית, צמה ומתפללת

7 חלק ז' – פרק 2 • תחנת מקורות: נחמיה וחוק הסיגד – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שער המים	___	**א.** כינוי לנחמיה, המנהיג שדיבר אל העם
2. אמנה	___	**ב.** המקום בירושלים שבו מתקיימת היום התפילה המרכזית בסיגד
3. התרשתא	___	**ג.** הסכם כתוב לחידוש הברית עם ה'
4. ארמון הנציב	___	**ד.** המקום בירושלים שבו התאסף העם לשמוע את התורה

8 חלק ח' – פרק 2 • תחנת מקורות: נחמיה וחוק הסיגד – חשיבה והשוואה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. נחמיה ועזרא ביקשו מהעם לא להתאבל אלא לשמוח. מדוע, לדעתכם, גם בסיגד משלבים צום על ההר ואחריו חגיגה ושמחה?

9 חלק ט׳ – פרק 3 • ציר זמן ומסע: מאתיופיה לישראל – זיכרון מהציר

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזו שנה היה הניסיון הראשון של בני הקהילה לצאת לכיוון ירושלים?

א) 1862 ב) 1975 ג) 1985

2. איך נקרא גם המבצע שהתקיים במרץ 1985?

א) מבצע משה ב) מבצע שבא ג) מבצע שלמה

10 חלק י׳ – פרק 3 • ציר זמן ומסע: מאתיופיה לישראל – בודקים את הציר

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מבצע משה התקיים בין נובמבר 1984 לינואר 1985	☐	☐
2	מבצע שלמה נמשך כמעט שנה שלמה	☐	☐

11 חלק י״א – פרק 3 • ציר זמן ומסע: מאתיופיה לישראל – משלימים פרטים

השלימו את המילה החסרה.

1. חוק חג הסיגד נחקק בשנת _____

2. לפני המבצעים, רבים מבני הקהילה הלכו ברגל למחנות פליטים ב _____

12 חלק י״ב – פרק 3 • ציר זמן ומסע: מאתיופיה לישראל – מתאימים תקופות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. 1973–1975	___	**א.** חקיקת חוק חג הסיגד

2. 1984–1985	___	**ב.** מבצע שלמה
3. 1991	___	**ג.** הכרה בזכות לעלות לפי חוק השבות
4. 2008	___	**ד.** מבצע משה

13 חלק י"ג – פרק 4 • זהות ושייכות: כתיבה רפלקטיבית – הבנה והיכרות עם הדף

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה ביקשו בני ביתא ישראל כשעלו להר מדי שנה בחג הסיגד?

(א) לשוב לירושלים (ב) לבנות בית חדש (ג) לפגוש את הקיסר

2. אילו שלושה דברים נפגשים, לפי הדף, בחג הסיגד?

(א) זיכרון, אמונה ושייכות (ב) ספורט, מוזיקה ואוכל (ג) עבודה, לימוד ומנוחה

14 חלק י"ד – פרק 4 • זהות ושייכות: כתיבה רפלקטיבית – מבנה הפסקה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. משפט פתיחה	___	**א.** סיכום קצר שחוזר לרעיון המרכזי
2. דוגמה מהחיים שלי	___	**ב.** חיבור בין החוויה האישית לבין מה שלמדנו
3. קישור לחג הסיגד או לסרטון	___	**ג.** תיאור רגע אחד שממחיש שייכות
4. משפט סיום	___	**ד.** הסבר קצר מה השייכות אומרת בשבילי

15 חלק ט"ו – פרק 4 • זהות ושייכות: כתיבה רפלקטיבית – כתיבה אישית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה קצרה (4-5 משפטים) לפי המבנה המוצע באתר: פתיחה, דוגמה מהחיים שלי, קישור לחג הסיגד או לסרטון, משפט סיום - על המשפט 'אני מרגיש/ה שייך/ת כאשר...'

16 חלק ט"ז – פרק 5 • קלפי דיון: מסורת קהילתית וחג ממלכתי – היכרות עם מבנה הדיון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בקלפי הדיון עובדים לבד, בלי קבוצה	☐	☐
2	בכל קבוצה יש ארבעה תפקידים: בעד, נגד, שואלים ומסכמים	☐	☐
3	לכל צד בדיון יש דקה וחצי לטעון את טענתו	☐	☐

17 חלק י"ז – פרק 5 • קלפי דיון: מסורת קהילתית וחג ממלכתי – תפקידים ופותחי משפט

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בעד	___	**א.** שואלים שאלות כדי להבהיר את הטענות
2. נגד	___	**ב.** מסכמים את עיקרי הדיון בסוף
3. שואלים	___	**ג.** תומכים בטענה ומביאים נימוקים
4. מסכמים	___	**ד.** מתנגדים לטענה ומביאים נימוקים אחרים

18 חלק י״ח – פרק 5 • קלפי דיון: מסורת קהילתית וחג ממלכתי – תרגול פותחי משפט

השלימו את המילה החסרה.

1. אחד מפותחי המשפט לטיעון הוא: ״אמנם… _____ ״

2. פותח משפט נוסף: ״בסרטון ראינו ש…, ו_____ ״

19 חלק י״ט – פרק 5 • קלפי דיון: מסורת קהילתית וחג ממלכתי – כתיבת טיעון קצר

ענו בקצרה.

1. כתבו משפט אחד בתפקיד ״בעד״ לטענה: ״עדיף ללמוד על חג משיחה עם אדם מאשר מסרטון״. השתמשו באחד מפותחי המשפט

20 חלק כ׳ – חזרה מסכמת – שאלות מסכמות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. חג הסיגד חל כמה ימים אחרי יום הכיפורים?

(א) 30 יום (ב) 50 יום (ג) 70 יום

2. מה פירוש המילה "סיגד" בשפת געז?

א) שמחה ב) השתחוות וסגידה ג) תקווה

3. מהי ה"אורית"?

א) שם הקס הראשי ב) ספר התורה של הקהילה בשפת געז

ג) שם ההר שעולים אליו

4. איפה נערכת היום התפילה המרכזית של חג הסיגד?

א) בהר הבית עצמו ב) בטיילת ארמון הנציב בירושלים ג) בכפרים באתיופיה

כרטיס יציאה

תארו בשתי-שלוש משפטים מה קורה ביום הסיגד - מהבוקר ועד הערב

הסבירו בעזרת דוגמה אחת את הקשר בין סיפור נחמיה לבין חג הסיגד

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀